

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrta leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-60 | En mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. več na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrta leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | En mesec . . . „ 1-40

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Cosas de Espana.

Španska, nekdanj tako velika, da solnce ni nikdar v njej zašlo, nekdanj cvetoča, mogočena in bogata, je danes najrevnejša in najslabša vseh držav, je danes samo še predmet pomilovanja in svarilen vzgled narodom, kateri ne spoznavajo nevarnosti klerikalizma.

A tudi po silnem ponižanju, ki ga je čakala Španska v vojni z Združenimi državami, po tem kolosalnem porazu, katerega je doživela ta nesrečna država, in ki jo je spravil tako daleč, da je še zadnjo svojo kolonijo morala prodati Nemčiji, tudi po vsem tem ne more priti do miru in se ne more konsolidirati. Nasprotno, prav sedaj se bolj, kakor kdaj poprej kaže, da se jej je bati revolucije in general Weyler, bivši kubanski guverner grozovitega spomina, je v španskem parlamentu pred kratkim brez ovinkov povedal, da zamore Špansko rešiti in obnoviti samo revolucija.

In res so razmere take, da se je bati revolucije. To je tudi sedanje ekstremno klerikalno ministrstvo napotilo, da je zahtevalo, naj se pomnoži vojska. Z bajoneti je hotelo vzdržati klerikalizem in ohraniti duhovniško prevlado v deželi, a moralo je opustiti svoj namen, ker so v raznih mestih nastale revolte.

Ljudska nevolja je v prvi vrsti naperjena proti klerikalizmu. Ljudstvo spoznava, da je klerikalstvo krivo vse njegove nesreče in jezo dviga pesti, kadar vidi, kako si nekatoliška Angleška, Nemčija in Rusija razdeljujejo svet in bogastva tega sveta, med tem ko katoliške države toliko bolj in hitreje ginevajo v siromaštvu, kolikor bolj se udajajo klerikalizmu.

Ljudsko mišljenje se kaže v tem, da so bili pri zadnjih revoltah v prvi vrsti v nevarnosti samostani, zlasti jezuitski, in zrcali se v predlogu, katerega je podalo znatno število poslancev v parlamentu, s katerim predlogom se zahteva, naj se izvrši že dne 18. oktobra 1868. l. sklenjeni zakon, po katerem je vse po 19. juliju 1837. l. ustanovljene samostane zapreti, razpustiti vse kongregacije in jezuite iztirati iz cele Španske.

Klerikalizem se že pripravlja na eventualnost revolucije in skrbi, da ne bo oškodovan. Postavil se je na stran pretendenta dona Karlosa in hoče žrtvovati vladajočo strogo katoliško dinastijo, samo da ohrani svojo oblast.

Po cerkvenih naukij je dinastija od Boga določena za vladanje, je vladar od Boga postavljen avtoriteta, kateri mora biti vsakdo zvest in pokoren. Toda ta nauk velja samo za ljudstvo, za maso, za duhovščino pa menda samo toliko časa, dokler ima od njega kako korist. To vidimo na Španskem.

Pobožni dunajski „Vaterland“ je te dni sam povedal, da je nadškof v Sevilli odločen pristaš Karlistov, torej tiste stranke, ki se punta proti avtoriteti, katero je postavil sam Bog, proti kraljici-regentini Kristini, katero je papež odlikoval z zlato rožo

kreposti in proti njenemu 14letnemu sinku, ki je kralj „po milosti božji“. Ta nadškof je izdal pastirsko pismo, v katerem se je strastno potegnil za Karliste, torej za puntarje proti dinastiji in s tem ščuval ljudstvo na ustajo. Seviljska junta se mu je za to veleizdajsko pastirsko pismo zahvalila po posebni deputaciji. In nadškof je tej deputaciji v svoji zahvali dejal, da je veselo znamenje, da se katoliška čreda zbira okrog svojega pastirja, zlasti da se zbirajo karlistiški puntarji, ki ljubijo in branijo Boga, ter je končal svoj govor z besedami „sprejmite v imenu Boga in njegove svete cerkve moj blagoslov“.

Katoliški nadškof blagoslavlja v imenu Boga in njegove svete cerkve tiste, ki se hočejo dvigniti z orožjem, da strmoglavijo od Boga postavljenega vladarja!

Kardinalu v Toledu se je to postopanje sevilskega nadškofa vendar zdelo prehudu, saj je v nasprotju z vsemi cerkvenimi nauki, saj je naravnost puntarsko in veleizdajsko. Nekateri listi so trdili, da je sevilskega nadškofa pri papežu zatožil, toda „Vaterland“ tega ne verjame. In zakaj ne? Ker je toledski kardinal pred kratkim obelodanil spis, v katerem je poudarjal nevarnost državne oblike in učil pokornost obstoječi oblasti.

Če je res izdal tak spis, potem tudi mi s „Vaterlandom“ vred ne verjamemo, da je veleizdajškega sevilskega nadškofa zatožil pri papežu, zakaj po tem spisu sta oba v principu popolnoma istih misli. Kardinalu je vse jedno, če vlada Špansko don Alfonzo, ali don Karlos, če je monarhija ali republika, zanj je vladna oblika nevažna in on bo pokoren vsaki obstoječi oblasti, dokler bo hodila s klerikalci roko v roki. Priznati se mora, da je pobožnega toledskega kardinala patriotizem jako — praktičen.

Iz predstojedečega je razvidno, kako se špansko klerikalstvo pripravlja, da bi pri velikih dogodbah, katere se pripravljajo, zagotovilo zmago don Karlosu, čigar klerikalno mišljenje je porok, da ostane na oblasti klerikalizem, tudi če pade sedanja

dinastija. Punica fides — nulla fides, so rekli že stari Rimljani.

Ali se ta naklep španskega klerikalstva posreči, to je vprašanje, na katero ne more nihče odgovoriti. V rečenem pastirskem listu toži sevilski nadškof, da je „hudobni duh zmotil pobožne Špance“ tako, da smatrajo „največje svoje dobrotnike“ — to so po nadškofovem mnenju klerikalci — za „največje svoje škodljivce“. Ta tožba nadškofova kaže, da še ni izgubljeno vse upanje, da se Španska morda vendar reši klerikalizma.

Srbija.

Oficijozna dunajska „Pol. Corr.“ in za njo zlasti „Pester Lloyd“ se trudita slej kakor prej, da bi premotila javno mnenje, in v to svrhu razširjata vsakovrstnih laži ter pomagata tako generalisimusu Milanu.

Tako sta raznesla vest, da je naglo sodišče obsodilo nekaj oseb na večje in manjše kazni, da se je obravnava vršila javno. To je drzna laž. Obravnava ni bila javna; v Belemgradu ni nihče vedel, da je bil že kdo sojen in obsojen, ljudje so zato obsodbo izvedeli šele iz inozemskih listov, a še danes ne ve nihče, zakaj da so bili obsojeni.

Istotako je popolnoma neresnična po avstrijskih in ogrskih listih raznešena vest, da bo obravnava proti Kneževiću in proti „zarotnikom“ javna. To Milanu niti v sanjah ne pride na misel, da bi si dal pogledati v karte.

Kako sistematično razširja Milan posredovanjem „Pol. Corr.“ „Pester Lloyd“ in drugih listov vsakovrstne laži, zato naj navedemo nekaj vzgledov.

Najprej so naznanili ti listi, da je policija zasačila tiskano proklamacijo, katera pozivlja srbski narod k vstaji. V aktih ni te proklamacije, kar je dokaz, da je ni bilo. Potem so poročali, da je policija pri Taušanovićem vsako dr. Gjorgjeviću našla mnogo pisem, katera ga jako kompromitirajo, a nekaj dni potem je morala policija

LISTEK.

Čikoševa čast.

Spisal Aleksij pl. K. a. d. a.

Nad pusto se je svetlikal samo še žarek malih zvezdic in meglena rimska cesta; pastirski ognji so pogasili, mukajoče črede govede in hrzajočih konj so šle k počitku, in sladki mir od hribov obdane puste je motilo le frfotanje zapoznelih divjih rac ali pa turobni glas oddaljenega zvončka.

Speči pastirji so mirno ležali pred stajo, samo glavni pastir je še stopal po rebru hriba, od koder je pazil, je-li se v temni daljavi kaj ne giblje. Ali je morda poslušal, zakaj laja pes sosednega poslopja? Zdaj je zavzemala njegovo pozornost goveja čreda, zdaj zopet iz vrbovja spleteni plot; slednjič se je obrnil h goščavi, katera je stala ob robu puste, in ondu je stal nepremično, tako pazljivo poslušujoč, kakor da ga je kdo privezal na veje oddaljene šume.

Iz dalje prihajajoče glasove je zavirala sapa, toda napeto uho starega pastirja jih je čulo prav tako dobro, kakor je videlo njegovo oko podnevi pod oblaki krožečega jastreba. Šel je v bližino korita ter je sunil trdno na tleh spečega mladega pastirja: „Vstani, Pista!“

„Kaj je?“

„Neka ženska, ki kliče „Šandor“, je zašla tu sem. Bržčas išče Šandorja Kökenija. Pojdi in pokaži ji pot!“

Mladenič je skočil pokonci, poslušal nekaj časa in ko je tudi začul glas, je zažarelo nekaj v njegovih očeh; zgrabil je svojo palico ter odhitel, ne da bi bil kaj rekel, na ono stran, od koder so prihajali klici.

Stari pastir pa je zrl z rebra hriba nepremično za njim. Mahoma mu je bušilo v glavo: „Ta Inoka Pista sovraži Šandorja Kökenija, ker ljubi tudi hčerko orgovanskega mlinsrja, Šandor ga je pri nji popolnoma izpodrinil. Glas kliče ženske pa je sličen glasu Suranyje Zsuské! Kaj, ko bi bila ona?“ —

Svit v očeh Piste mu ni ušel. Vse kakor je ravnal jako neumno, da je poslal za vodnika ljubici svojega najboljšega tovariša tega hipohondričnega, izpodrinjenega mladeniča. Starec je še vedno poslušal z veliko pozornostjo, kakor da je od glasov, ki so udarjali iz dalje na njegovo uho, odvisna njegova čast.

Slednjič je začul prepir. Počasi je sledila beseda besedi, toda prepir je postajal večji in končno je zadonel iz šume krik: „Na pomoč, na pomoč!“

Stari pastir se je sganil, kakor da je strela zadela njegova prsa; zagnal je ovčji

kožuh z ramen, zajahal konja ter tako urno odhitel, da hlapec, ki se je mej tem zbudil, ni več utegnil vprašati, kaj se je zgodilo.

Starec pa je zaman poslušal. Dvignil se je zopet veter ter odnašal glasove; le zdaj pa zdaj se je čul krik, kateri je pričal, da besedičenja tam na parobku gozda ne spremlja mir.

Inoka Pista pa je mej tem, kakor jastreba, ki je ugrabil golobico, vlekel iz jutranjega somraka, kateri se je svetlikal skozi liste trepetlik, napol onesveščeno dekle v gozd, in opazil ni, da se mu približuje jezdec. Zato ga je udarec, katerega je začutil mahoma na svoji rami, zadel kakor blisk ter ga vrgel na tla. Z vrha trepetlike je vrisčaje zletela ptica roparica, ko so odmevale iz gozda gromeče besede: „Kaj hočeš dekletu?“

„Karkoli! Kaj te briga!“ mu je odgovoril mladenič.

„Gotovo me briga! Po moji staji se ne klati nikak razbojnik! — Koga iščeš, dekle?“

Iz poluteme se je prikazala prestrašena Suranyjeva Zsuska in dejala z vidnim naporom: „Šandorja Kökenija iščem.“

„Kaj ne, ta lopov te je hotel oropati nečesa, česar ti ne bi mogel vrniti, tudi ko bi mu valed tega pretila smrt na vislicah?“

„Dà!“ je odgovorilo dekle s tresočim glasom.

Iz oči mladeniča pa so švigale iskre na starca; potem je zgrabil z obema rokama svojo palico in ž njo okoli sebe mahaje, je kričal: „Videli bomo, kdo je razbojnik!“

In začela sta se ruvati.

Niti besedica ni prišla preko ustov bočilcev; slišalo se je samo pokanje in grmenje udarcev, kateri so padali tudi po trdih klobukih ter pričali, da konec tega boja ne bo nikaka otročarija.

Boj pa ni trajal dolgo časa: Inoka Pista je obležal kmalu s krvavečo glavo na ruševini.

Stari pastir si je obrisal z rokavom srajce znojno čelo ter skušal potem oživiti onesveščeno deklico, katere pa niso vrgli ob tla udarci, marveč strah in groza. To se mu je posrečilo le počasi, kajti smrtno prestrašena deklica se vkljub vsem poskusom ni ganila, kakor da je življenje že izbežalo iz njenega telesa. Toda starec ni obupal; nosil je tako dolgo iz sosednjega tolmuna v svojem klobuku vodo, pokler ni slednjič Suranyjeva Zsuska odpkrala svoje oči ter s slabotnim glasom vprašala: „Ali ste vi, Čaky Jakob?“

„Dà, sestra, jaz sem! Nikar se ne boj! Posadim te na svojega konja ter te peljem k Šandorju, ako hočeš.“ (Konec pri-

dr. Gjorgjevića izpustiti na slobodu, ker ga niti na uneten način ni mogla niti najmanj kompromitirati. Dalje so najprej poročali, da sta Taušanović in polkovnik Nikolić priznala svojo krivdo, potem da jo je priznal Nikolić, a ni jedno ni drugo ni resnično. Karkoli se poroča dunajskim in peštanskim listom, je vse laž, ki naj pripravi javno mnenje za krvavo igro, katero Milan pripravljala.

Milan zavlakuje preiskavo, da dobi kakih priči zarotnikom. Novosadska „Zastava“ poroča, da je prišel kraljev osebni tajnik dr. M. Miličević v Zemun, kamor je povabil knjigotrdca Savo Vidakovića iz Mitrovice in ga je nagovarjal kot starega svojega znanca, naj po krivem priča proti radikalcem, obetajoč mu kraljevsko plačilo za tako pričevanje.

In takih prič potrebuje Milan toliko bolj, ker se je posrečilo, dobiti neovržne dokaze, da je bil Knezević v službi Milanove tajne policije, da je kot „špicel“ dobival 250 dinarjev mesečne plače in da je za Milana potoval v Steinbruch pri Pešti v Bukarešt in Gjurgjevo, kjer je imel sestanke z drugimi Milanovimi „špicli“.

Na poročilo „Zastave“, da je bil Knezević v Steinbruchu, je budimpeštanska policija poslala v Steinbruch svojega detektiva, naj preišče, če je bil Knezević res tam in kaj je delal. S pomočjo v beligradskem „Policejskem Glasniku“ natisnjene Knezevićeve podobe je detektiv konstatiral, da je bil Knezević letos na spomlad dlje časa v Steinbruchu, kjer je nadzoroval in provociral srbske svinotržce in kamor je po pošti dobival iz Belegrada na mesec 250 dinarjev.

Milanu pa ne dela samo to preglavice, da nima nikakih niti najmanjših dokazil proti obdolženim zarotnikom, skrbi mu delajo tudi druge nerodnosti, ki so se pri atentatu zgodile.

Tako je Marko Stojanović, podguverner narodne banke, ki je „atentat“ videl s svojega okna v uradnih „Srbskih Novinah“ povedal, da so se on in njegova rodbina čudili, da se vozi Milan po Knjaz Mihajlovi ulici ob uri, ko se tam še nikdar ni peljal, in zlasti so se čudili, da se je vozil tako počasi, kakor da bi na koga čakal. Prej pa so Milanovi oficiozi pripovedovali, je Milan videl „sumljivega človeka“ ter ukazal kočijažu naj hitro vozi!

V veliko zadrego je Milana spravilo dejstvo, da ni bilo nikjer dobiti ne jedne kroglice iz Knezevićevega revolverja, dasi je Knezević štirikrat ustrelil. Ko so listi to konstatovali, se je utrdilo mnenje, da je Knezević streljal s slepimi patronami. Policija je na to začela kroglice iskati in je 26. t. m. srečno našla jedno kroglico v okviru izloženega okna Barlovčeve prodajalne. Ko pa so ljudje po razglasilu o tej najdbi jeli ogledovati okvir izloženega okna, so strmé zapazili, da — ni nikjer tiste luknjice, v kateri je kroglica tičala! Policist, ki je kroglico „našel“, jo je bil v žepu seboj prinesel, pa naročene komedije ni srečno dovršil.

Mej dejstva, ki dokazujejo neutemeljenost Milanovih obdolžitev, spada tudi to, kar piše bivši minister dr. Milovanović v dunajski „Zeit“, da sta se namreč Pasić in Taušanović že pred letom dni sprla in da od tedaj nista več občevala in se nista pogledala. Če nista občevala — kako sta se mogla potem dogovarjati o „atentatu“? Milan ni vedel za ta razpor, in se zato ni mogel nanj ozirati, ko je delal načrt za „atentat“.

Na dvoru so zdaj nastala nasprotja, ali naj se v „atentat“ zapleteta tudi Rusija in Črnagora, ali ne. Milan hoče na vsak način in pravi, da je „atentat“ poglavitno v ta namen aranžiral, drugi pa mu odsvetujejo.

Udeležbo Rusije pri atentatu hoče Milan dokazati s pismi, katere je po Milanovem naročilu bivšemu ruskemu poslaniku ukradel njegov sluga Lacković. Ta sluga bo pri obravnavi potrdil in prisegel, da so radikalcem imeli pri ruskem poslaniku shode, in da se je tam sklenilo, napraviti atentat na Milana. Milan meni, da bo Lackovičeva kriva prisega zadostovala kot dokaz, sicer pa lovi zdaj Peter Uzelac, znani Milanov vohun, po Rumunskem še necega drugega slugo ruskega poslanništva, o katerem meni, da bi bil za denar pri-

pravljen prevzeti tisto vlogo, kakor Lacković.

Glede Črne gore bo Milan najbrž tudi kake take priče imel na razpolaganje, a kdo naj jim vrjame, ko je zdravnik dr. Kustović pojasnil, kako je njega Milanov agent nagovarjal, naj gre po krivem pričat.

Največ skrbi dela Milanu sam Knezević. On bi moral izpovedati, da je bil najet, da ubije Milana, da ga je najel tajni komite, v katerem so bili Nikolić, Pasić, Taušanović, Protić, Gjurić in Ljotić, katere hoče Milan spraviti pod zemljo, a Knezević je prve svoje izpovedbe preklical in kaže se, da izda pred sodiščem resnico, da je bil po Milanu najet.

Milan že računa s to eventualnostjo, in zato razširja policija vest, da je Knezević — znorel.

Milan igra predrzno igro, katere za more imeti velikih obče političnih posledic. „Przegled“ javlja, da namerava Rusija pretrgati vsako zvezo z Srbijo in odpoklicati iz Belegrada vse svoje poslanstvo. Druge države, zlasti Avstrija, jej prigovarjalo, naj tega ne stori, ker bi potem nastal v Srbiji tak vihar, da bi prišel v nevarnost mir na Balkanu. Kaj ukrene car, še ni odločeno, a da se v ruskih političnih krogih pripisuje dogodbam v Srbiji velik pomen, svedoči dejstvo, da je car za letos prav radi Srbije opustil nameravano potovanje v Darmstadt, dasi bi se tam imel sniti s cesarjem Viljemom.

V Ljubljani, 31. julija.

Završena mirovna konferenca.

Mirovna konferenca je zborovala — od 18. maja — skoraj deset tednov. V zaključni seji se je zastopnikom držav sporočilo, da je podpisalo konvencijo o mirovnem sodišču 16, obe drugi konvenciji glede vojne na suhem in na morju 15 in tri deklaracije glede rabe prepovedanega streljiva 15 držav. Kraljica nizozemska je naprosila papeža, naj moralno podpira sklepe konference, in papež je to takoj prijazno obljubil. Predsednik konference, ruski zastopnik pl. Staali, je v svojem zaključnem nagovoru povdarjal, da delo, ki se je dovršilo, sicer ni popolno, toda odkritosrčno, praktično in modro, zategadelj pa zaslužno in lepo. Imenom vseh zastopnikov je izrekel nemški poslanik grof Münster predsedniku in podpredsednikom zahvalo. Francoski zastopnik, d'Estournelles, je izrekel željo, naj bi ta konferenca ne bila konec, nego začetek dela v interesu kulture in miru. Končno je govoril nizozemski zunanji minister de Beaufort. Dejal je, da se prorokovanja pesimistov niso uresničila. Moralni utisk posvetovanj konference se čuti že sedaj in gotovo bo naraščal bolj in bolj. Govornik se nada, da bo ruskim carjem vstrajal na sedanji miroljubni poti, in da se bo polagoma uresničila visoka njegova ideja. Na to se je konferenca zaključila.

Karlistične agitacije.

Jednega glavnih agitatorjev za don Karlosa, markiza Ceralba je pregnala francoska vlada iz Biarritza ter mu ukazala, naj gre prebivati dalje od meje ali pa naj zapusti deželo. Markiz Ceralbo je imel v letovišču seje s Karlisti ter je pošiljal preko meje orožje. Skoraj vsak dan so gnali kmetje težkootovorne mule, ki so nosile vreče francoske moke preko Pirenej. Carinski stražniki so bili prepovršni in so puščali mule in kmete v Španijo. Nedavno pa se je zgrudila utrujena mula na tla prav pred carinskim uradom; vreče so popadale na tla, in začulo se je rožljanje. Ko so stražniki odprli vreče, so našli v vsaki puško z angleško tvorniško znamko. To je bilo vzrok, da je moral markiz Ceralbo iz Biarritza. S tem seveda ni mnogo pomagano, kajti karlistična agitacija je preplula vso deželo. Baje imajo Karlisti mnogo denarja in jih podpirajo Angleži. Kako smelo nastopajo Karlisti, dokazujejo dogodki, ko je dospelo francosko brodovje v Barcelono. Obisk admirala Fournierja v katalonski luki je bil samó čin uljudnosti brez politične važnosti. Karlisti pa so poprijeli priliko, da so mogli demonstrirati in ogreti Francoze za svojo stvar. V gledališču Novedades je bila svečanostna predstava na čast gostov. Prišli so častniki španske mornarice, senatorji in poslanci. Ko je začel orkester igrati kraljevsko himno, so začeli kričati Karlisti: Doli z vlado! Mi hočemo svobodno Katalonijo, svobodno Španijo! Živel Karlizem!

Svobodna Francija nas bo rešila! Zastopnik Francije, admiral Fournier je nemudoma zapustil gledališče ter drugi dan izrekel županu svoje obžalovanje. Demonstracije pa so se nadaljevale na ulici; Karlisti so izsivali policijo ter žvižgali karlistovsko himno. Bilo jih je več zaprtih, a pravih aranžerjev demonstracij niso dobili.

Transvaalske vprašanje.

V angleških zbornicah se je minoli teden zopet obširno raspravljalo transvaalsko vprašanje. V spodnji hiši je govoril Chamberlain, v hiši lordov pa Salisbury o pogajanjih s predsednikom Krügerjem. Chamberlain je odkrito povedal, kaj išče Anglija v Transvaalu. Gre se za stališče Velike Britanije v južni Afriki, za vprašanje angleške oblasti in za mir v vsej južni Afriki. Angleška vlada upa, da se doseže sporazumljenje. Položaj je sicer resnoben in nevaren, toda Chamberlain misli, da je Krüger že izprevidel, da je najboljšo odnehati, kajti angleška vlada postopa z vso resnostjo, in angleški narod je pripravljen, podpirati jo z vsemi sredstvi. Salisbury pa je izjavil, da angleška vlada ne odmakne več svoje roke s pljuga, katerega je prijala. Vse koncesije Krügerja torej ne bodo pomagale. Ne pravica Uitlandcev, nego moč močnejšega bo odločila. Anglija grozi z vojno, in Transvaalci se bodo premislili, kaj je boljše: ali odnehati ali boriti se. Naš dopisnik v Pretoriji piše: Mislim, da nastane vojna. Če se Angleži ne bodo zbal, Transvaalci se gotovo ne bodo. Jako težko bode premagati Boere, kajti teh bo vsega skupaj — brez Kapkolonije in Natala — kakih 70.000. Na te je treba računati vsaj trojno število Angležev. Toliko jih pa Anglija ne spravi skupaj. Potem pa se še vpraša: ali bodo ostali Boeri v Kapu mirni, če pojde njihovim bratom za kožo!

Umor predsednika v Santo-Domingo.

Listi poročajo, da umor predsednika republike Santo Domingo, Ulissa Heurauxa, poznavalcev ondotnih razmer ni iznenadil. Že pred dvema mesecema se je govorilo o nekem atentatu, ki se je pa ponesrečil. Heuraux je bil zamorec in zategadelj ga svetlokožniki niso trpeli, dasi je bil zelo inteligenten, junaški, energičen, za napredek vnet in dobrončljiv mož. Ker so se ponavljale vsak hip ustaje, je moral postopati Heuraux z veliko brezobzirnostjo. Pardoniral ni nikogar, naj si je bil tudi njegov sorodnik. Večkrat je bil naravnost neusmiljen in krut. To pa mu je rodilo sovražnike. Heuraux je vzorno upravljal deželo, pospeševal trgovino, obrt in kmetijstvo ter privabil tudi tujce. Bodoči predsednik se zove Juan Izidor Jimenez, rodóm Španec. Jimenez je spletkaril ves čas proti Heurauxu ter bil včasih baje celo med zarotniki. Jimenez je velik bogataš, trgovec in posestnik ladij. Baje je tudi jako napreden mož. Star je 60 let.

Nekaj sodobnih vprašanj.

Češki napisal A. Stiller; z dovoljenjem pisateljevim prevel Anton Kristan.

I.

V poslednjem času se često pri nas pretresava vprašanje, naj li dajemo pozor v našem gospodarskem razvoju ustanavljanju tovarniških podjetij, ali pa naj se samo poprijemljemo trgovine.

Predpostavljajoč, da imamo sredstva, in da zamoremo oboje, razmislijamo najprvo o dobi, v kateri živimo.

Znano je, da živimo v dobi, ko se pridela in izdela vsega več kot pa potrebuje. Nedostatek uporabnosti tišči danes vsako obrt, vsako industrijo; nova tržišča se iščejo neumorno. Blago, katero pride na zamejni trg, se prodaja radi konkurence celo pod ceno; tovarnarji se opomogavajo na domačem trgu, kjer se s pomočjo colnine, kartelov in podobnih sredstev, več ali manj umetnih, vzdržujejo cene na dogovorjeni višini. Iznašale so se celo izvozne premije, s katerimi prihaja vlada na pomoč industrialcem in trgovcem, borečim se na mejnarodnem trgu. Sedanje meje vseh evropskih držav brez razlike so postale preozke za to množstvo produktov ročno izdelanega blaga. Ustanavljanje kolonij in tekovanje prvih evropskih industrialnih držav mej seboj, ni nič drugega nego razširjenje mej domačega trga za domače produkte in briga, učiniti domačo industrijo čim bolj neodvisno napram izvozu v zemlje, kamor ne sega pravna moč izvozne države, in rešiti izvoz od sicer nagle ali neizogibne

smrti v oni dobi, ko bodo različni narodi začenjali kriti svoje potrebe s svojimi produkti. Konzulati in komore opozarjajo trgovske in industrialne kroge na vsako važno gospodarsko novost, izkazujoč jim vse možne usluge in dajoč jim razne nasvete, samo da bi pomnožili promet produktom, ki hočejo vse poplavit. In to še ni vse. Vsaka večja trgovska ali industrijska firma, da, tudi vsaka večja komisionalna firma pošilja svojega popotnika ali pa svojega trgovskega zastopnika na potovanje do najoddaljenejših zemelj prekomorskih z namenom, da bi poiskal nove odjemalce, pa bodi i za najnižje cene. Pri tem se ne ozirajo na potovanjske stroške, kateri že danes dostikrat presegajo svoto doseženega prometa; zadovoljujejo se z upom na boljše bodočnost. Evropski kontinent, jeden iz neposrednih vrel, kjer se zmeraj več pridela kot porabi, je do te mere že z industrialnimi produkti preplavljen, da so evropski trg velike ameriške, angleške in francoske firme, katere že absolutno svojih produktov ceneje prodajati ne morejo, popolnoma s svojimi ponudbami, opustile. Trgovski popotnik iz teh zemelj je pri nas bela vrana. Nasprotno jih pa drugod kar mrgoli.

Zdrava industrija je samota, katere živi popolnoma iz sebe brez vse tuje pomoči. Po le tem do cela pravem nazoru ni sedaj niti jedne industrialne grane popolnoma zdrave. Na socialno stanje se niti ne oziramo. Vsaka industrija sega k nekaterim onih pripomočkov, katere smo že navedli in ki so zakoniti, sega pa tudi po nekaterih, ki niso zakoniti, kadar ji taki ne pomagajo.

Vse industrijske grane boleajo danes več ali manj, odkrito ali prikrito ter so primorane (zaradi ravnotežja mej produkti in potrebami) iskati si zatočišča v nekaterih izmed naznačenih sredstev, da spečajo ono, česar imajo odveč. Železarski obrt boleha; išče si zatočišča v kartelih. Popolnoma nepotrebno. Sladkorna obrt je nezdrava; ne more prospevati brez izvoznih premij. Vsa industrija, koja obstaja na izvozu, katere brez le tega ne more živeti, grozno boleha, podlegajoč za mejo vplivom, proti katerim nima obrambe.

Nasprotno je pa zelo zdrava obrt pivovarniška, ker produkt, ne glede na veličansko množino pivovaren in zvarjenega piva, ravno krije potrebo; ob jednem pa ne potrebuje navedenih bodi zakonitih, bodi nezakonitih sredstev, ker konkurira samo na domačem trgu, kateri je ob jednem prava atmosfera domače industrije.

Razumno je samo ob sebi, da ne mečem v isto vrsto i zdravega podjetja i dobro prospevajočega. Tu razlikujem. Podjetje zamore zelo dobro prospevati, ali v resnici ni zdravo. Nasproti pa more biti zdravo ono podjetje, katero ne prospeva. Nevspeh njegov ima druge vzroke. Nezdravo podjetje je podobno bolniku, kateri se leči in vzdržuje z različnimi dvomljivimi, mnogokrat celo z nevarnimi sredstvi, in kateri nikdar ne more pogledati v bodočnost. Nezdrava industrija, z umetnimi sredstvi vzdrževana, istotako ne more računati na kako bodočnost ter misliti, da postane morda kdaj faktor k rehabilitaciji gospodarskega stanja društva, katero se je za drugimi zakasnilo. In kakor potrebuje bolnik v prvi vrsti čvrste in svežega zraka, in kakor se preje ozdraviti ne more, dokler le-tega ni poiskal, istotako se niti domača industrija ne opomore preje, dokler si ne poišče in ne zagotovi zdravega ozračja. Tedaj: domačega. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. julija.

— **Osobna vest.** Gosp. Jakob Turk je napravil 21. t. m. zadnji državni izpit iz kemije na dunajski tehniki in je postal s tem inženjer kemije. Čestitamo!

— **V četrtek** — na Vrhniko. Na prijazni Vrhniki bo v četrtek občni zbor družbe sv. Cirila in Metoda. Vsa Vrhnika se pripravljala, da sprejme kar možno najsijajnejše in najpresrčnejše, udeležnike tega občnega zbora, podpornike in podpornice naše prekoristne, za slovenstvo zunaj kranjske dežele toli važne šolske družbe. Po novi železnici je zveza mej Ljubljano in Vrhniko tako ugodna, da je pač pričakovati obilne udeležbe. Zlasti apelujemo na slovensko ženstvo, ki se je z veliko ljubeznjivo in redno požrtvovalnostjo zavzelo za našo šolsko

družbo in si s svojo vztrajno delavnostjo pridobilo znanje in za ves narod neveljavih zaslug, naj pohiti v čim večjem številu na Vrhniko in naj s svojo udeležbo pokaže, da stoji slej kakor prej v taboru naše šolske družbe, da je slej kakor prej zvesto in vdano našim narodnim idealom. Pa tudi moški spol naj ne zaostane. Kdor le more, naj pohiti na Vrhniko, kjer preživi nekaj veselih ur v rodoljubni družbi. Na svidenje torej v četrtek na Vrhniki!

— **Politično in gospodarsko društvo za Notranjsko** vabi k shodu, kateri bo v nedeljo, dne 6. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v Starem trgu pri Ložu v čitalnični dvorani pri gosp. Franu Pečetu. Vpored: 1. Poročilo o deželnozborskem delovanju, poroča deželni poslanec gosp. Ivan Božič. 2. Narodno gospodarstvo in politične razmere na Kranjskem, poroča deželni poslanec g. dr. Ivan Tavčar. 3. Utemeljevanje in ustanovitev „Narodnega gospodarskega društva“, poroča g. Franjo Peče. 4. Delovanje in nameni političnega in gospodarskega društva za Notranjsko, poroča g. dr. Drag. Treo. 5. Slučajnosti. Vstop k shodu je dovoljen le proti izkazu vabila, glasečega na ime udeleženca. Ker je vpored tega shoda velezanimiv in tudi velevažen radi ustanovitve „Narodnega gospodarskega društva“, pričakuje odbor političnega in gospodarskega društva za Notranjsko obilne udeležbe in upa, da se vsi vabljeni tega shoda sigurno udeležé. Odbor vabi uljudno k obilni udeležbi.

— **„Faliran študent“**. Piše se nam: Zadnji čas je bilo v naših klerikalnih listih zopet dosti napadov in zabavljic velesposlovanim možem, češ, da so „falirani študenti“. To je psovka, katere pri drugih narodih pač ne čuješ, naj divjajo ondi še tako strastni boji in strankarski prepiri. Tudi naša napredna stranka, naj postane v boju še tako temperamentna, ne očita tega klerikalnim nasprotnikom. In vendar je gotovo v duhovniških vrstah lepo število mož, katere bi lahko nazivala tako. Kaj naj rečemo o onih, ki iz strahu pred maturo ubeže v semenišče? Kaj o onih, ki so več let bili juristi in filozofi, sem ter tje celo kdo medicinec, — a so se zatekli v semenišče, ko niso na vseučilišču ničesar opravili? Seveda, od semeniščnikov je še vsakdo „pravočasno izdelal“, ali kaj zna ali ne; tam ne poznajo niti „repetentov“ niti „dvojkarjev“. Ako kdo opusti študije, ker se mu ponudi drug poklic, komu to kaj mar? Praša naj se, ali izpolnjuje svojo dolžnost, drugo nikogar nič ne briga. Kdo ve, zakaj je dotičnik to storil, kaka sila ga je dovela do tega! Klerikalna gospoda, ki je lepo in zastoj živela v semenišču (izvzemši gori omenjene), nima niti pojma o boju za obstanek, katerega bojuje večina dijaštva v tujini, o stranskih in napornih delih, katere mora vršiti za skromen zaslužek — in o drugih nepravilnostih, ki prozoročijo „faliranje“. Možu pa, kateremu ne morejo do živga s tem častnim naslovom, očitajo, da je užival kot dijak podporo strica duhovnika. Ta gotovo ni zahteval takrat, da bi moral zaradi tega nečak pozneje hlapčevati vsakemu kaplanu. Da, taka je naša klerikalna gospoda. Za par goldinarjev hoče, da se ji proda prepričanje. Tudi v tem so liberalci boljši. Znani so liberalci, ki izredno mnogo žrtvujejo za podporo dijaštva, pa nikdar ne zahtevajo od njih, naj bodo njih pristaši ter ničesar ne očitajo onim, ki so pozneje odšli iz vseučilišča v — bogoslovnico.

— **Češki visokošolci na Slovenskem**. Na poučnem svojem potovanju do Ljubljane pripeljejo se češki visokošolci na Bled dne 6. avgusta ob 4. uri 7 min. zjutraj. Na kolodvoru v Lescah jih sprejme gorenjsko okrožje društva „Sava“, ter jih pelje na Bled. Ob 9. uri 50 min. dopoldne se odpeljejo iz Lesca v Ljubljano. Na kranjskem kolodvoru jih pozdravijo vsa narodna društva. Ob 11. uri 12 min. dopoldne se pripeljejo v Ljubljano na južni kolodvor. Društvo „Sava“, kateremu se pridružijo druga društva, sprejme češke goste na kolodvoru. Vsprejem bode pred kolodvorom. Od tod odkorakajo v „Narodni dom“, kjer bode za goste pripravljen obed. Po obedu odkazala se bodo Čehom stanovanja. Popoldne se pa udeležé društvo „Sava“ in Čehi veselice šišenske čitalnice. V ponedeljek, dne 7. avgusta, je zjutraj ob polu 9. uri občni zbor akad. fer. društva „Sava“. Po občnem zboru bodo si ogledali češki

gostje mesto. Ob 1. uri skupen obed v Sokolski dvorani „Narodnega doma“. Po skupnem obedu izleti društvo „Sava“ s češkimi visokošolci na Vodnikov dom v Zgornjo Šiško. Zvečer bode v Sokolski dvorani slavnosten komers s koncertom, kojega priredi društvo „Sava“ na čast češkim tovarišem. Pri koncertu sodelovala bode vojaška godba in vsa slovenska pevska društva. Natančnejši vpored koncerta priobčimo pozneje. V torek, dne 8. avgusta, si ogledajo češki gostje muzej, gledališče in po zajutruku se odpeljejo v Postojno, od koder se vrnejo ob polnoči zopet v Ljubljano. V sredo se odpeljejo v Celje. — Odbor.

— **Odbor akad. fer. društva „Sava“** naznanja vsem pevskim društvom, ki so obljubila sodelovanje pri koncertu društva „Sava“ na čast češkim gostom, da bo prva skupna skušnja jutri, torek, ob 8. uri zvečer v „Narodnem domu“. Odbor prosi vse častite gg. pevce, da se zanesljivo vdeležé skušnje.

— **Močvirski odbor**. Kakor kača, vije se zadeva ljubljanskega barja, a pri vsem zanimanju barjanov in drugih vidi se, da politični krogi ne storé v tem oziru, kar gre, marveč še zadržujejo to vistini perečo zadevo. Marca meseca t. l. vršiti bi se imela volitev novega odbora. Razne občine in udeleženci poslali so v ta odbor svoje zastopnike, le občina Brezovica še sedaj tega ni storila, baje zbog tega, ker je pri jedni volitvi ondi prisostvoval vladni komisar. Vprašamo c. kr. okrajno glavarstvo, kaj je temu vzrok, da se ta nujna zadeva tako brez vzrokov zavlačuje?

— **Zloglasni Peter Corà** — se poteguje zato, da bi prišel zopet v Trst, kjer bi imel zopet priliko osrečevati slovenske poštarje in še bolj slovenske, nemške in laške ekspeditrice. Ker je pri nas v Avstriji prav vse mogoče, se lahko zgodi, da se tudi izpolnijo naide tega človeka, zlasti ker se poroča, da so v sedanjih časih vsega mogočnega laški poslanci razupitemu Petru Corà obljubili s svojo častno besedo, da ga najdalje v dveh letih zopet spravijo v Trst. Ako se to izpolni, potem se zgodi velik škandal, tak škandal, da si ga bo baron Dipauli zapomnil.

— **Nova Stritarjeva drama**. G. prof. Josip Stritar izda v kratkem v tisku petdejsko dramo „Logarjevi“, katere dejanje je zajeto iz slovenskega kmetkega življenja. S to domačo igro se otvori bodoča sezona slovenskega gledališča. Gotovo pozdravi vsak prijatelj izvirne slovenske drame to vest z največjim veseljem. Na dejati se je, da vstraja g. prof. Stritar na borem dramatičnem polju, ter ga s svojim velikim duhom pomaga orati. Nova intendantca pa se bode skrbno pobrinila za domače dramske proizvode ter jih uprizorila s posebno ljubeznijo.

— **V šentjakovski fari** je bilo včeraj „žeganje“. Značilno je, da — kakor se nam poroča od verodostojne strani — je bilo na cerkvi vse polno papeških zastav, da pa na celi cerkvi ni bilo niti najskromnejšega prostora za — slovensko trobojnico.

— **Pri občinskih volitvah v Slov. Plajberku na Koroškem** je slovenska stranka propadla čeprav — postavila je le v drugem in v tretjem razredu svoje kandidate — le za malo glasov. In ni čuda! Skoraj polovica posestnikov si išče postranskega zaslužka pri fužinah, bodi si kot drvarji, ali da vozijo po zimi drva, pri volitvah pa morajo voliti same take moze, katere jim fužinski gozdarji narekujejo, drugače so ob zaslužek. Na dan volitve sta prišla tudi dva gozdarja, eden iz Bistrice, drugi iz Podlubele ter stražila pred volilno sobo, da ne bi se kateri spozabil ter volil s Slovenci. Kdor bi se zdržnil po svojem prepričanju svoj glas oddati, je takoj ob zaslužek. Polovica za nemškutarje oddanih glasov je bila na ta način prisiljenih. Dokaz temu je tudi to, ker so nekateri dali glasove sami sebi (ker samo to je bilo dovoljeno, če kdo ni hotel dela izgubiti!), da je tako vsaj enega izpustil. Kakšni mozeje so potem izvoljeni kot odborniki, to ni težko uganiti, eden je celo tak med novoizvoljenimi odborniki, kateri plača en cel krajcar direktnega davka!

Slovenska šola v Ločniku pri Gorici je Lahom od nekdanj trn v peti in že dolgo časa se trudijo na najrazlične na-

čine, da jo odpravijo. Čuje se, da bočeta župan in predsednik okr. šolskega sveta nabrati podpise slovenskih starišev proti slovenski šoli, tako da bi se slednja že s prihodnjim šolskim letom zaprla. Na zadnjem svojem potovanju je obiskal tržaški namestnik tudi Ločnik. Učitelju slovenske šole županstvo o niti povedalo ni, da pride namestnik, in sploh ni bil obveščen o njegovem prihodu. V zadnjem hipu skoro se le je to izvedel, na kar je hitro nabral svoje učence in učenke v šolskem poslopiju, ali vseh le ni mogel dobiti. Pol ure pred dohodom namestnika pa je poslal ljubeznivi ločniški župan Conciancig učitelju v šolo redarja ter mu zaukazal, da slovenski otroci ne smejo pozdraviti namestnika in nihče ne sme zaklicati „Živio“! Namestnik je obiskal tudi slovensko šolo. Predsednik krajnega šolskega sveta je hitel pripovedovati, da so navzoči tudi otroci izpod 6 let (neko dekletce je bilo prišlo s svojo sestro v šolo) ter mnogo takih, ki niti besede slovenski ne znajo. Učitelj je reagoval, padlo je nekaj besed, na kar je namestnik rekel, da takih reči ne gre razpravljati pred otroki ter odšel. — Tu se je zopet pokazalo vse so vrašstvo ločniških poitalijančevcev proti ondotni slovenski šoli, in iz tega je zopet razvidno, kako trd je boj, kateri bijejo obmejni Slovenci s svojimi zagrizenimi sovražniki.

— **Celjsko nemštvo**. Piše se nam: Na notico „Celjski Heilovci“, katero je priobčil „Slovenski Narod“ v št. 172., usojam si, Vam sledeči karakteristični slučaj navesti, katerega sem lansko leto doživel, ko se je vršila slavnost blagoslovljenja pevske narodne zastave. Ta čas sem bil v Celju na obisku pri neki nemški rodbini. Ko sem gledal isti dan popoldan skozi okno, ugledam nasproti v veži mladega pomočnika, kateri je imel takozvano frankfurtarico na ovratniku pripeto. Nakrat pride k njemu neki vajenec tudi s frankfurtarico. Iz radovednosti sem poslušal, v kakem nemškem dialektu ta dva govorita. Bil sem zelo presenečen, ko zaslišim v slovensščini sledeči pogovor: „Ti, Jože! danes zvečer moramo še bolj „Heil“ vpiti, kakor včeraj ponči. To dobro veš, ako parkrat „Heil-Heil“ zavpiješ, dobiš gotovo krono.“ — Ko sem o tem pogovoru povedal omenjeni rodbini, dobil sem sledeči odgovor: „Ah, žalibog je tako! Zdaj ste spoznali naš nemški narod!“ — Dotlej nisem poznal Celja in tudi nisem natančno vedel, kake narodnosti je mestno prebivalstvo. Po tem in po drugih dogodkih prišel sem pa do prepričanja, da ima Celje, ravno kakor Ljubljana, in kakor sploh vsa mesta in vsi trgi na jugu svoje posebno umetno narejeno nemško kliko brez — naroda.

— **Naša letovišča**. Iz Kamnika nam pišejo: V našem mestu biva že vse polno odličnih gostov, zlasti Hrvatov (n. pr. skladatelj: F. S. Vilhar, ravnatelj in pisatelj Rabar); pa tudi Slovencev, n. pr. deželni poslanci Kompare, Ažman, Pfeifer; dr. Primožič itd. To je gotovo znamenje, da dobiva naše kopališče vedno več privlačnosti in da nobenemu Slovincu ali pa Hrvatcu ni več treba hoditi v oddaljeni Wörishofen, ki se po prirodnih lepoti ne more meriti z našim Kamnikom.

— **Meteor**. V sredo zvečer okoli 10. ure videti je bilo v Ljubljani čudovito lep meteor. Šel je od juga proti severu in imel bleščeč, neizmerno dolg rep, kakor kaka velika zvezda-repatica.

— **Slovensko trgovsko pevsko društvo**. Izvanredna pevska vaja v torek dne 1. avgusta točno ob 1/4 9. uri zvečer, na kojoj se vsi gg. pevci uljudno vabijo.

— **Smrtno zadet** je bil včeraj popoldne na gugalnici v Kranji 26letni Frančišek Pravst, po domače „Fajdljov“ iz Hrastja. Pravst je bil, hoteč se gugati, zadet od sosednjega kolebajočega se čolna, in se je takoj zgrudil na tla.

— **Strela** je 24. t. m. ob 5. uri zjutraj treščila v gospodarsko poslopje Franca Likozarja na Primskovem pri Kranji. Zgorelo je vse gospodarsko poslopje z vso krmo. Ker je bil pa hud sever, vnela se je tudi hiša, ako ravno je bila z opeko krita. Škode je čez 2000 glid., a zavarovan je bil samo za 600 glid. Zgorela je tudi ena krava in pri hlevu privežani pes.

* **Podmorske zaklade** začno kopati v zalivu Navarinakem, kjer se je v oktobru

leta 1827 med bojem potopilo 30 velikih bojnih ladij. Dvigniti hočejo iz morja blagajno, orožje in razne dragocenosti, ki leže ondi že 72. leto.

* **Ostudna stava smrtonosna**. Iz Villa Cattanua poročajo: Te dni je stavil Italijan Gabrielli s svojim prijateljem, da spiye tri kozarce gnojnice ter dobi za vsak kozarec 1 frank. Italijan je res izpil vse tri kozarce, toda kmalu na to ga je začelo po želodcu in črevih grozno boleti in žgati. Vzlic zdravnikov pomoči je po sedem dnevem trpljenju umrl.

Telefonična in brzojavna poročila.

Celovec 31. julija. Pri Rikarji vesi blizo dravskega mosta, se je na polnočnem brzovlaku proti Mariboru zgodila velika nesreča. Ob ovinku se je vlak pretrgal; veliko vozov je bilo zlomljenih in prekucenih, dva sta padla v globočino, govori se, da je pet oseb mrtvih, okolo 60 ranjenih. — Oči-videc.

Dunaj 31. julija. O nesreči na južni železnici pri Rikarji vesi razglašja južna železnica, da je bil ubit železniški uradnik Julij Wallisch, šest oseb je bilo težko, kaci deset pa lahko ranjenih. Jako težko sta ranjena Karol Schindler z Dunaja in njegova žena. Železniški uradnik Neček je vsled dobljenih poškodb dopoldne umrl. V vlaku je bilo nad 200 oseb.

Dunaj 31. julija. Včeraj so se v različnih mestih vršili protestni shodi proti davku na sladkor. V Wamnsdorfu je izdajatelj klerikalne „Reichswehr“ nasvetoval, naj se opusti obstrukcija proti nagodbi, da se zamore drž. zbor o slednji posvetovati, a zborovalci so se izrekli proti temu nasvetu.

Dunaj 31. julija. Tukajšnji slaščičarji so sklenili, opustiti za jutri nameravano demonstracijo proti davku na sladkor.

Dunaj 31. julija. 35letna Braun je sinoči svojega moža polila s vitriolom. Braun je takoj umrl, na kar je žena žavžila sama nekaj vitriola, da je v smrtni nevarnosti.

Praga 31. julija. Za jutri projektirani obhod slaščičarjev po mestu in protestni shod proti davku na sladkor na Streleckem otoku je vlada prepovedala.

Praga 31. julija. Dvoboj mej Wolfom in Krzepekom se je imel včeraj vršiti. Če se je vršil, in kakšen je bil izid, še ni znano.

Zemun 31. julija. Vlada je vse črnogorske dijakke, ki so na beligradskih šolah študirali, prepeljala v Zemun, in jih, dasi ni imel nobeden niti krajcarja v žepu, prepustila njih usodi. Občina je dijakke na svoje troške odpravila v Reko, da se od tam s parobrodom odpeljejo domov.

Poslano*)

„Slovenski Narod“ je v št. 151 priobčil poročilo, kako se je vršil občni zbor tukajšnje posojilnice, sklican, da o b s o d i moja očitjanja na gg. Modica in Maura. Jaz bi na ta dopis ne odgovarjal, kakor nisem odgovarjal na poslano v št. 130, o katerem se je o vsem prej govorilo, kakor o pojasnili, za katero sem v št. 125 stvarno vprašal. Molčal sem zgolj iz tega vzroka, da preneha javni boj. A ker dopisnik poroča, kako neosnovan je bil moj napad (?), primoran sem tudi jaz, še enkrat odgovoriti.

Razum enega bili so navzoči pri tem občnem zboru sami pristaši, rečenih gospodov, kateri pri-trdijo vsemu, kar le hočeta, tudi da je črno belo in narobe. In v resnici so dobili prepričanje, da je bil prvi račun, katerega pa razum mene in njegovih dveh sestavljavcev nihče ni imel v rokah, popolnoma v redu. Da bi se moglo o našem prepiru soditi, jasno, potreben bil pač vendar ta račun sam, kateri se od drugega vzlic vsemu ugovarjanju bistveno razločuje. Ta račun je po prvem občnem zboru zginit, ker se je izvedelo, da ga hočem pregledati. Sklicuje se na knjige, da so v redu. Res so sedaj v redu, a red se je napravil šele 4. januarja t. l., ker prej nisem hotel iti iz posojilnice, dokler se ni v glavno knjigo vse vpisalo, kar je bilo mej letom izpuš-čeno, dasi sem to že med letom in zadnjikrat še 28. dec. zahteval.

O redu v knjigah nisem do danes nobene besedice znil, trdil sem le in bom še, da je bil prvi račun predelan, in se je čisti dobiček v drugem računu kar za celih 61 K avšal, a povedati se ni hotelo zakaj.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Dopisnik poroča, da nisem prišel k zborovanju. Zakaj se mi ni zdelo potrebno tja priti zato navedel sem v svojem pismu premnogo vzrokov. Nisem pa v tem pismu nič prekal, kar sem o računih trdil, pa tudi danes nimam drugega prepričanja. Naj se torej moje pismo tako ne razlaga, kakor da sem jaz kapituliral.

Smešen predlog se je na tem obnem zboru zavoljo mene stavil in bi bil gotovo tudi sprejet, da jih ni tam navzoči revizor gosp. Jošt poučil kaj je službena in kaj privatna reč. Da bili pa pri tem zborovanju zahtevali pojasnila, zakaj se je račun spremenil, na to nihče niti mislil ni. G. Jerm, moj naslednik v posojilnici, čutil je v sebi dolžnost predlagati zaupnico odbornikom g. Modicu in Mauru. To je pač nekaj posebnega, da odbornik odbornikom zaupnice predlaga.

Ne morem si kaj, da tudi sledeča vprašanja stavim: Bog ve, zakaj vendar se je prvotni računski sklep učitil in drugi napravil, v katerem sem jaz 61 K več dobička konstatiral? Zakaj je v zvezi temu oče tega računa g. Modic pri drugem obnem zboru tako le govoril: Prebral Vam bom sedaj še enkrat ravno tisti računski sklep in ravno tiste številke, kakor na prvem obnem zboru, kar pa ni bilo res? Bog ve, zakaj ni hotel dati pri drugem obnem zboru na moje poročilo potrebnega pojasnila in zakaj tudi ne stvarnega in točnega odgovora na moje „Poslano“ št. 115 „Sl. N.“, pač pa me v odgovor, napadel in vlek na dan take zadeve, katere niti njega niti javnosti prav nič ne brigajo in se posluževal celo neresničnih trditve. Zakaj je g. Modic, ko ga je neki bivši odbornik pri neki priliki o prepirljivih 61 K povprašal, dal le meglen odgovor? — Vsa ta zadeva bi ne bila prišla v javnost, da me nista g. Modic in Maurer s svojimi pristaši v vsaki družbi napadala, ker sem se juna na obnem zborih dne 12. marca in 9. aprila po robu postavil in nju počel v Posojilnici grajal, in da je celjska „Zveza“, kateri sem svoje pomisleke naznanil, meni v zadoščenje in v pojasnilo kaj storila. Dva meseca sem čakal. „Zveza“ ni niti z mazincem gnila in tako nisem dobil od nobene strani potrebnega pojasnila. Med tem časom pa sem bil napadan, vsakovrstni naklepi so se proti meni kovali in poskušali, posvetovali so se večkrat s svojim pravnim konsulentom, ter ga še na dan svojega obnega zbora v pojasnilo poklicali ter Posojilnici bržkone tako nepotrebnih stroškov napravili.

V Zagorju ob Savi, koncem julija.
Fr. Sterle.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Slavno upravnništvo „Slovenca“ v Ljubljani zbirko 100 gld. — Sl. upravnništvo „Mira“ v Celovcu po g. V. Legatu zbirko 206 gld. 50 kr. — Ženska podružnica v Kranju po g. blagajnici Mimi Pirc 70 gld. — Moška podružnica v Postojni po g. blagajniku R. Šeberju 43 gld. 50 kr. — Litijске Slovenke 100 gld. kot pokroviteljstvo št. VII. s prošnjo, da se vpiše kot zastopnica gospa Kristina Gregorič, notarskega kandidata soproga. — G. N. Kunstelj v Škocjanu iz nabiralnika 5 gld. — Gdč. Zora Marenčičeva iz Kranja nabrala na novi maši č. g. frančiškana o. Ernesta Jenko v Šentvidu nad Ljubljano 10 gld. — Podružnica za Šteben in okolico 14 gld. 97 kr. — Podružnica za Ziljsko dolino in župnijo Vrta 36 gld. 35 kr. — Senkavsko-frančiškanska ženska podružnica v Ljubljani po gospej dr. Gregoričevi 57 gld. — Č. g. Ivan Trpin beneficij v Šmartnu pri Litiji, na račun pokroviteljstva od prodanih razglednic 5 gld. — Izvenakad. podružnica v Gradcu po g. Fr. Hrašovcu 17 gld. — G. Ivan Jebračin, trgovec v Ljubljani, zalagatelj družbine kave in sladne kave, 100 gld. — Podružnica v Litiji po č. g. prvomestniku Jerneju Zupančiču 50 gld. — Bog plačaj z obilim blagoslovom vsem darovalcem! Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ob smrti pokojnega rodoljuba Andreja Lavrenčiča v št. Petru na Krasu so darovali namesto venca za družbo sv. Cirila in Metoda: Gg. Pirnat, Karis, Bučar, Perič, J. Mankoč, Vadjal, Savonj, Cuček, Sebenkar, Dekleva, Vrli in neimenojavni po 2 K. Gg. Nadrah, Kalan, Spilar L., Spilar J., Schlegl, Pičman, Buchberger, Kocmut, Sušteršič, Stroj, Gabrijel Novak, Mankoč, Verbič, Penko, Dekleva, Dovgan, Horvat, Ribarič, Ditrh, Regal, Arko, Aučin, Kremžar in Kump po 1 K. Gg. Javoršek, Sibenik, Paternost po 40 vin. Skupaj 50 K in 20 vin. Ta svota se je izročila blagajniku podružnice sv. Cirila in Metoda v št. Petru na Krasu.

Uredništvu našega lista je poslano: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Iz nabiralnika gostilne „pri „Jurju“ v Ljubljani 4 K 48 v. — Živeli darovalci!

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:
Posestvo vlož. št. 109—112 kat. obč. Talčji vrh, cenjeno 1694 gld., in posestvo vlož. št. 92 in 189 kat. obč. Adlešiče, cenjeno 533 gld. 50 kr. in 29 gld., oba dne 2. avgusta v Črnomlju.
Zemljišče vlož. št. 55 in 57 kat. obč. Lože in vlož. št. 372 kat. obč. Goče, cenjeno 4940 gld. in 225 gld. 20 kr., dne 3. avgusta v Vipavi.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 26. junija: Pavla Zorš, strojnikova hči, 2 leti, Hrenove ulice št. 5, jetika.
Dne 28. julija: Ivan Kuster, postrešček, 52 let, Vegove ulice št. 10, otrpnenje srca.
Dne 29. julija: Ana Šteška, sodežnikova vdova, 60 let, Stari trg št. 1, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 24. julija: Jurij Majdič, gostac, 72 let, rak.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Tržne cene v Ljubljani

dne 20. julija 1899.

		g.	kr.			g.	kr.
Pšenica	htl.	10		Špoh povojev	kgr.	70	
Rž	"	8		Surovo maslo	"	90	
Ječmen	"	7		Jajce, jedno	"	24	
Oves	"	6 50		Mleko, liter	"	8	
Ajda	"	8 20		Goveje meso,	kgr.	60	
Proso	"	8 80		Telečje	"	60	
Koruza	"	5 80		Švinsko	"	65	
Krompir	"	3		Koštrun.	"	36	
Leča	"	11		Pišanec	"	50	
Grah	"	12		Golob	"	18	
Fižol	"	10		Seno	100 ko.	1 80	
Maslo	kgr.	1		Slama	"		
Mast	"	— 68		Drva, trda,	□ m.	6 60	
Špoh frišen	"	— 62		Drva, mehka	□ m.	4 60	

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 205-2 m. Povprečni tlač 735-0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetovi	Nebo	Padevina v 24 urah
29.	9. zvečer	738.2	19.3	sl. sever	del. oblak.	
30.	7. zjutraj	739.0	15.4	sl. izvzhod	pol. oblak.	
	2. popol.	738.7	24.8	sr. sever	sk. oblak.	0.0 mm
31.	9. zvečer	740.2	18.0	sl. vzhod	pol. oblak.	
	7. zjutraj	742.2	15.0	sl. izvzhod	oblačno	
	2. popol.	742.0	24.0	sl. vzhod	del. jasno	0.7 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 20.1° in 19.4°, nor male: 19.8° in 19.8°.

Dunajska borza

dne 31. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	40 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	20
Avstrijska zlata renta	118	80
Avstrijska kronska renta 4%	99	90
Ogerska zlata renta 4%	118	75
Ogerska kronska renta 4%	96	40
Avstro-ogerske bančne delnice	905	—
Kreditne delnice	388	25
London vista	120	60
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	80
20 mark	11	75
20 frankov	9	55
Italijanski bankovci	44	45
C. kr. cekini	5	66

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Deček

krepak in priden, z dobrimi šolskimi spričevali, sprejme se takoj kot učenec v prodajalno mešanega blaga. (1373—2)
Kje? pove upravnništvo „Slov. Nar.“.

„Kavarna Valvasor“.

Ob ugodnem vremenu!

Jutri v torek, 1. avgusta

vojaški koncert.

Vstop prost. — Začetek ob 8. uri.

K mnogobrojnemu obisku vabi najljubšeje

And. Stuppan.

CIRKUS ENDERS

v Lattermannovem drevoredu

v nalašč zato zgrajeni, povsem kriti in lepo okrašeni stavbi.

Jutri v torek, dne 1. avgusta ob 8. uri zvečer

velika

otvoritvena gala-predstava

z velikim bogatim vspehom.

Natančneje se razglasi po lepakih.

(1384) Ravnateljstvo.

Hamburg-Newyork.

Prevažanje oseb

z brzimi parniki na dva vijaka in rednimi poštnimi parniki na dva vijaka, dalje prevažanje oseb

v vse kraje Zjedinjenih držav Severne Amerike Canado, Brazilijo, Argentinijo, Afriko itd.

Natančneje pojasnila daje brezplačno

F. W. Graupenstein, Lipsko

glavni zastopnik (446—12)

Učenca

(1389-3)

sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom Oto Homan v Radovljici.

Prodaja hiše.

Velika hiša v Židovski ulici

v Ljubljani, v kateri so lepa stanovanja in vspešno delujoča gostilna, 1383-1

se prodaja pod ugodnimi pogoji.

Natančneje pojasnila v pisarni o. kr. notarja dra. Frana Vok-a v Ljubljani.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Obhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linca, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linca, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregence, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novo mesto in v Kodeljevo. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Ausse, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plnja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — Proga iz Novo mesta in Kodeljeva. Osebni vlaki: Ob 8. uri 41 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — Obhod iz Ljubljane d. k. v Kamniku. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 36 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Njegova Svetost

Papež LEON XIII.

sporčil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za priposlano Mu stekleničico

tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni založnik Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tude grb Njegove Svetosti

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji pripisujejo Piccolijevo želodčno tinkturo, katere krepki želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Narobe s povzjetjem sprejema in odpošilja točno (582—7)

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinktura za želodec pošilja lastnik po 12 stekleničic za gld. 1.26 av. vred., po 24 stekleničic za gld. 2.40, po 35 stekleničic za gld. 3.50, po 70 stekleničic za gld. 6.50. Poštni paket, ki ne tehta preko 5 kl. po 110 stekleničic za gld. 10.30. Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Prodaja

„Styria“-kolo

še nič rabljeno, s jednoletno garancijo,

za 90 gld. (1362—3)

Naslov pove upravnništvo „Slov. Nar.“.

Išče se stanovanje

z dvema večjima sobama ali s tremi manjšimi sobami s pritliklinami v mestu ali blizu mesta, na zdravem kraju okolice, za 1. september t. l.

Ponudbe blagovolijo naj se pošiljati poste restante Ptuj F. S. 61. (1367—2)

Priporočava (21—173)

Kulmbaško sladno pivo

pastorizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčić & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Ženitbena ponudba.

Trgovec in večji uradnik, okolu 40letna, oba premožna, želita se kmalu oženiti s hčerami iz dobrih rodbin — sestrami ali prijateljicami. Pogoji: starost 25—30 let, premoženja vsaka 5000 gld. najmanjše. Trgovcu treba dobre, varčne gospodinje, a uradniku poleg tega še solidno izobražene soproge. (1382)

Ponudbe s fotografijo pod naslovom: Haasenstein & Vogler, Wien, I., J. L. 2658.

Štedljiva gospodinja

katera hoče

davek pri sladkorju prihraniti

naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto neredilne in razburjajoče kave ali kitajskega čaja:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

kakao sladni čaj.

1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev samo 2 gld. 25 kr.

Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi samo 1 zavoj:

Lekarna Trnkóczy

(1349—6) v Ljubljani.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da prevezam in izvršujem točno naročila na kavo, čaj, olje, riž, maverone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kl. oddajam po pošti, one od 30 kr. naprej pa po železnici s povzjetjem.

Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno p. n. krmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi ali pa le zelo drago, na pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po nizki ceni.

Cenike razpošljam radovoljno in brezplačno. Za p. n. gg. trgovce imam poseben cenik in zamorem dajati blago po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence. (637—66)

Tudi sprejemam zastopstva in vsakojaka posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco št. 6.

Dr. Peter Košenina

okrožni zdravnik

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 66., I. nadstr.

prione z današnjim dnevom prakso izvrševati in sloer ordinuje dopoldan od 9. do 11. ure in eventuelno popoldan od 1. do 2. ure.

(1378—2)

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.